

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Vaški mlini v Benečiji propadajo

Z davki so mlinarje tako pritisnili, da morajo zapirati mline, ki so po več desetletjih mleli žitni pridelek Benečanov. Pojav novih modernih mlinov na električni pogon in njihova konkurenčnost

Reviščina je marsikdaj posledice izrenjenih pogojev na nekem dolgočenim ozemljju: pomanjkanje obdelovalne zemlje, industrije, pomanjkanje podzemeljskega bogastva in preobvljenost. Marsikdaj pa vladu ubočstvo tudi tamkaj, kjer obstajajo za dober razvoj vsi materialni pogoji in je kljub temu kralj gospodarsko nerazvit in tudi proizvodnje ni. Ta stanje se pojavi v Benečiji.

Marsikdaj smo že nakanali neenakosti razvoja naših dolin, gde na veliko bogastvo, ki bi ga bilo mogoče izkoristiti. To pot bomu navedli primer kake odpravnici takemu stanju.

Kljub razvitemu vaskenu gospodarstvu imajo, skoraj v vsaki vasi beneški dolin svoj mlini, ki so ga zgradili ob strnih strugah hudošnikov. Njegove zgrada je kaj enostavna. Stiri zidovi, četrti katere so postavili primitivno streho; v prostoru je mestno za mlinško kolo, ki je drobila zrno in največ dve osebi. Vse to je bilo lahko zgrajeno z majhnejšimi stroški in je bilo popolnoma v skladu z gromitskim slajnjem prebilvalca. Kmetje so nesli mlet svoj pridelek koruze, ki je zadostoval za prehraniti družine. Krotko so takrat pričevali doma ali pa so ju kupovali na tarčevskem ali fedalskem trgu. Dogajalo se je, da so takratni mlini začeli ali pa vsej segreti moko. Razvoj pa je sčasoma prinesel nov način mletja ter tako izpodnini primitivne mline in jih nadomestil z mlini na električni pogon.

Vendar pa so takri mlini precej dragi. Ne morejo jih izdelati domačini sami in zato je potrebno za nakup potrošnje precej denarja. Lahko pa znamijo večje količine žita: v nekaj dneh lahko zmenjajo pridelci več vasi ali tudi cele občine. Iz tega sledi, da takri mlini lahko nastajajo samo tam, kjer je velik pridelek koruze. Tako je nastal mlini v Alzi, ki so ga zgradili bratje Pusilli. Metje za vse beneške doline. Bratje Patriarci so podoben mlini zgradili po drugi svetovni vojni v Tarcentu. Razvoj z zgraditvijo teh dveh milijonov pa je močno prizadel primitivne vase mline, ki so podlagi križi. Marsikdaj so mlini zapravili svoj obrat, ostali pa se le z velikimi štirimi branjami pred prodalom.

Ako na celotno stvar glejemo teoretično, potem bi morali priti do zaključka, da bi primativni vaški mlini ne smeli zdati v krizo, ker uporabljajo cereno vodo silo in življejo najmanjše stroške za vzdrževanje mehanizma.

Nesreča zanje pa tisti v tem, da so ravno za najbolj ubočne mlinarje pritisnili z davnim vijakom do take mere, da skoraj ne morejo dlati. Posledično teh drakonskih uredov bo posločno zapiranje mlinov, čeprav bi glede na potrebe

teh predelov moralj mlini obravljati.

To potrebo se predvsem slavi prometeve zvez, ki onemogočajo vašenam, da bi svoje žito ali turščico vozili v mlin v Ažo ali Tarcent.

Tako so danes številne države v naših dolinah začele v gospodarsko krizo ravno zaradi neusmernenja davnih uradov. Koliko česa se bo tako stanje nadaljevalo?

Visoka starost zavednega Slovencev

GORICA. — Nedavno je praznovan svoj 92. rojstni dan zavodnički borec na rednem in kulturne pravice primorskimi Slovencem upokojeni učitelj Ivan Makarovič. Rodil se je 30. aprila 1860 in ko je v Kopru dovršil učiteljske, je služboval kot učitelj v mnogih primorskih krajev, kjer je bil več s svojega službovanja tudi največji prospektel delave med svojimi rojaki. Vzgolj je več generacij ter jih dal s svojimi nauki in zgledi najboljše napotke za delo in življenje. Njegovo delo solj in izven je pomembno in zlasti zlasti zaradi tega, ker od nekdajnji avstrijskih in poznejših italijskih oblasti ni bilo nikdar podpirano, temveč v čedalje vrtej meri oviravo. Ivan Makarovič pa je vztrajal in danes imajo veliko zadoščenje, kjer so poverili za proučitev najbolj praktičnih pogojev za izvedbo načrta.

nico, če bo oprema mlekarne odgovarjala tehničnim in hišinskim predpisom. Odborili so izdatek za katamaranje kozra s plastjo hrapavega materiala, ki naj bi preprečila prizadevanje avtomobilov zlasti v deževnih dneh.

V zvezi z načrtom, ki ga je izdelal šolski patronat za šolsko-kinoštorovanje, v kateri naj bi predvajali poučne in zabavne filme izključno za dijake, občinski odbor povsem soglaša glede izbiro dvorne. Šolski patronat si je namreč izbral dvorano v bivši Casa ballilla na Katarinievem trgu. Odborniki so poverili prof. Dr. Giannantoniu, naj ohrani stalne stvari s patronatom za proučitev najbolj praktičnih pogojev za izvedbo načrta.

OBČINA GRMEK

Kolavdacija vodovoda brez tehničnega urada

Tudi občinske oblasti so se izkazale kot slab čuvaj vaških interesov

GRMEK, 7. — Kmalu bo mlinilo leto, odkar je tvrdka «Giuseppe Martirani» iz Kodrapi gradila vodovod v vasi Topolovo, Gorenjem in Dolnem Brdu. Tiste grmeške občine. Po cestah vseh vasch so občine so vodovodov kolavdirali.

Naslednji leta so vodovodov kolavdirali včasih vseh način hotel končati del, in je zato očitka neusmiljeno preganjali: Oseli pa

odpošiljalja pa funkcionarja Trg. zbornice dr. Hugo Verzenegassija.

Oslova jeza

Zaradi preuvrjenosti je brenči gospodarja v obraz.

VREME

Vremenska napoved za danes:
v glavnem lepo vreme z
rahlo oblačenostjo. — Tem-
peratura skoraj brez spre-
memb. — Večerjajna najvišja temperatura v
Trstu je dosegla 23,2; najnižja 16,3 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

Gen. Ridgway objavil predloge ki naj omogočijo sklenitev premirja na Koreji

Ti predlogi so skrajna meja, do katere lahko gre poveljstvo Združenih narodov - Severni pristali na izključitve SZ iz skupine neutralnih opazovalcev pod pogojem, da ZN pristanejo na prisilno repatriacijo ujetnikov - Predloge so odobrili vsi zavezniški člani Združenih narodov - Achesonove in Edenove izjave - Gen. Clark prispev v Tokio

WASHINGTON, 7. — Predsednik Truman je izročil danes tisku izjavo, v kateri pravi, da ZDA v celoti bo v breskodržišču odobravajo Ridgwayeve predloge napadatelju na Koreji. Pripomnil je, da tvori predlog celoto in da je spoznam odvisen od sprejemja celotnega predloga. »Predlog generala Ridgwaya nudi resno in pametno sredstvo, da se istočasno rešijo vsa vprašanja, in je odločilen za tiste, ki istrenko želijo mira, je zaključil Truman.«

TOKIO, 7. — General Mark Clark je prišel v Tokio ob 2,15 po krajnjem času. Stopal je takoj v stik z generalom Ridgwayem.

Dve urki pred prihodom generala Clarka je general Ridgway objavil izjavo, v kateri navaja predloge, ki so jih Združeni narodi 28. aprila stavili Kitajci in severni Koreji, rejejo, da rešitev spornih vprašanj, ki ovirajo nadaljevanje pogajjanja v Pan Mun Jomu in sklenitev premirja na Koreji. Ti predlogi, ki so jih Kitajci in severni Koreji zaglavili, so, ker jih izjavlja general Ridgway, skrajna meja, do katere lahko gre poveljstvo Združenih narodov, in bodo ostali nespremenjeni. Zato pada na severne vse odgovornosti za neuspeh.

Predlogi so v glavnem sledile:

1. Združeni narodi so pravljenci izmenjati 70.000 ujetnikov, ki so v zavezniških rokah in ki se izrecno ne upravljajo v pratičnosti, proti 2.000 ljudem, o katerih izjavlja severni, da so v njihovih rokah;

2. Združeni narodi pristanejo, da ima predsednik Truman, da na to, da se ne omenijo načrtu objaviti odločeno izjavo

obnavljanje in popravila leta-

3. Združeni narodi pristanejo, da se predstavniki CSR in Poljske vključijo med neutralne opazovalce premirja, in bodo severni s svoje strani pristali na imenovanje Svedske in Svecice.

General Ridgway pripomnil, da je bilo, potem ko so Kitajci in severni Koreji odpravili, zavrnili vse predloge, sklenjeno, da bodo plenarni sestanki javni in ne več tajni.

Za jutri je predviden javni sestanek. Današnji je bil že tam, ki je trajal 40 minut. Po sestanku je zavezniški predstavnik izjavil, da so severni delegati 2. maja pristali, da se odpovedajo vključitvi Sovjetske zvezde med neutralnimi opazovalci, kar so, kaže se, vsej zavrsili pa so, Rakec se vedno vratil, nai bi Združeni narodi izvrnili 132.000 vojnih ujetnikov, tudi če ti ne želijo povratka; severni podrejajo temu pogoju svoje pristaneje na izključitve Sovjetske zvezde iz neutralnih skupin.

Iz Washingtona javlja, da

predsednik Truman je dovolj

zavrnjal, da se vse ne omenijo načrtu objaviti odločeno izjavo

Ibn Saud ni zadovoljen s polovičnim dobičkom pri izkorisčanju petrolejskih polj v njegovi državi

LONDON, 7. — Petrolejsko vprašanje Sauskde je svetlobno so videli tudi v 400 km oddaljenem Los Angelesu, se izobiloval oblik v podobi gobe in se naglo razblini. Današnji poziciju niso pristavale vojaške čete.

To je 29. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

SIDNEY, 7. — V bližini Sidneja na zeleniški postaji Belara sta tri dva vlaka, pri čemer je bilo 7 mrtvih in okrog 100 ranjenih. Nesrečo je povzročila gosta megle,

Kmalu po eksploziji, katere je izvlečeno, so videli tudi v 400 km oddaljenem Los Angelesu, se izobiloval oblik v podobi gobe in se naglo razblini. Današnji poziciju niso pristavale vojaške čete.

To je 29. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

NATO je zavzetje v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 20. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 21. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 22. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 23. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 24. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 25. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 26. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 27. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 28. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 29. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 30. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 31. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 32. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 33. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 34. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 35. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 36. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 37. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 38. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 39. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 40. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 41. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 42. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 43. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 44. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 45. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 46. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 47. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 48. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 49. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni tečen je bil prvo v Nevadi do pravcati 15000 atomskih manevrov z udeležbo 15000 vojnikov.

TO 50. poizkušnja v Združenih državah, sedemnajstih v Nevadski puščavi, in peti v vrsti spomladanskih atomskih eksperimentov. V Las Vegasu niso slišali detonacije, ne občutili trešljajev. Prihodni te